

Sygn.akt III AUa 921/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 grudnia 2014r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Piotr Prusinowski (spr.)

Sędziowie: SA Bohdan Bieniek

SA Marek Szymanowski

Protokolant: Agnieszka Charkiewicz

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 3 grudnia 2014 r. w B.

sprawy z odwołania K. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o świadczenie przedemerytalne

na skutek apelacji wnioskodawczyni K. W.

od wyroku Sądu Okręgowego w Białymstoku V Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 8 kwietnia 2014 r. sygn. akt V U 191/14

oddala apelację.

Sygn. akt III AUa 921/14

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. decyzją z dnia 28 stycznia 2014 r. odmówił K. W. prawa do świadczenia przedemerytalnego na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych (Dz. U. z 2013 r. poz. 170, ze zm.). Organ rentowy ustalił, że odwołująca na dzień rozwiązania stosunku pracy udowodniła okres ubezpieczenia wynoszący 27 lat, 8 miesięcy i 12 dni zamiast wymaganych 30 lat.

Z powyższą decyzją nie zgodziła się wnioskodawczyni i wniosła odwołanie. Zdaniem ubezpieczonej do stażu powinny zostać wliczone okresy, w których była zarejestrowana, jako osoba bezrobotna z prawem do zasiłku.

Sąd Okręgowy w Białymstoku wyrokiem z dnia 8 kwietnia 2014 r. oddalił odwołanie. Sąd ten ustalił, że K. W. urodzona (...) legitymuje się uznanym przez organ rentowy okresem uprawniającym do emerytury wynoszącym 27 lat, 8 miesiące i 12 dni. Ubezpieczona na podstawie umowy o pracę z dnia 1 lutego 2009 r., w okresie od 1 lutego 2009 r. do 30 czerwca 2013 r. pracowała jako sprzedawca w kiosku ruchu. Pracodawca w dniu 30 marca 2013 r. rozwiązał umowę o pracę za trzymiesięcznym wypowiedzeniem (art. 30 § 1 pkt 2 kp), który upłynął w dniu 30 czerwca 2013 r. Od dnia 1 lipca 2013 r. do 31 grudnia 2013 r. K. W. zarejestrowana była w Powiatowym Urzędzie Pracy w B. jako osoba bezrobotna. W okresie pobierania zasiłku dla bezrobotnych nie odmówiła bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej. W dniu 10 stycznia 2014 r. ubezpieczona

wystąpiła do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z wnioskiem o przyznanie świadczenia przedemerytalnego, które decyzją z dnia 28 stycznia 2014 r. nie zostało przyznane.

Uwzględniając bezsporny stan faktyczny Sąd pierwszej instancji odwołał się do treści przepisu art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych. Wskazał, że prawo do świadczenia przedemerytalnego przysługuje osobie, która do dnia rozwiązania stosunku pracy lub stosunku służbowego z przyczyn dotyczących zakładu pracy, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, w którym była zatrudniona przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy, ukończyła co najmniej 55 lat - kobieta oraz 60 lat - mężczyzna oraz posiada okres uprawniający do emerytury, wynoszący co najmniej 30 lat dla kobiet i 35 lat dla mężczyzn. Za okres uprawniający do emerytury, uważa się okres ustalony zgodnie z przepisami art. 5-9, art. 10 ust. 1 oraz art. 11 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1440 ze zm.).

Mając na uwadze wskazane przepisy Sąd Okręgowy w Białymstoku konkludował, że sporny był staż pracy ubezpieczonej. K. W. wskazała, że do świadczenia przedemerytalnego, jako okres składkowy i nieskładkowy powinien być jej zaliczony okres, kiedy pozostawała bezrobotna od 2004 r. do 2008 r. Jednocześnie odwołująca okazała Sądowi dokumenty w postaci: zaświadczenia z dnia 25 kwietnia 2006 r. potwierdzającego okresy otrzymywania zasiłków dla bezrobotnych oraz decyzje z Powiatowego Urzędu Pracy z 22 lipca 2002 r. i 10 lutego 2003 r. o uznaniu jej za osobę bezrobotną i jednocześnie przyznające prawo do zasiłku dla bezrobotnych oraz decyzję z dnia 25.08.2003 r. o utracie prawa do zasiłku dla bezrobotnych od dnia 11.08.2003 r. i decyzje z dnia 03.12.2002 r. i z dnia 21.07.2004 r. uchylające wcześniejsze decyzje Kierownika Urzędu Pracy dla bezrobotnych o uznaniu za bezrobotną i wypłacie zasiłku, z powodu nabycia przez odwołującą prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Sąd pierwszej instancji zauważył, że dokumentacja ta dotyczyła przebywania na zasiłku dla bezrobotnych (o uznaniu za osobę bezrobotną), w okresie, kiedy odwołująca otrzymywała rentę z tytułu niezdolności do pracy. W efekcie decyzje zostały uchylone. W związku z powyższym okresy, w których zasiłek dla bezrobotnych był wypłacany odwołującej nie mógł być zaliczony do stażu ubezpieczonego. Natomiast okresy przebywania na zasiłku dla bezrobotnych, szczegółowo wymienione w zaświadczeniu z biura pracy z 2005 r. i 2006 r. zostały zaliczone i uznane przez organ rentowy. Wobec powyższego Sąd Okręgowy uznał, że okresy wskazywane przez odwołującą nie mogą spowodować dodatkowego wzrostu okresu dotychczas już wyliczonego przez ZUS.

Sąd pierwszej instancji wskazał również, że nie jest możliwe przyznanie wnioskodawczyni prawa do świadczenia przedemerytalnego z powołaniem się na art. 5 k.c. lub art. 8 k.p. Przepisy prawa ubezpieczeń społecznych mają charakter przepisów prawa publicznego i nie stosuje się do nich zasad współżycia społecznego.

Apelację wywiódła wnioskodawczyni. Zarzuciła rozstrzygnięciu błąd w ustaleniach faktycznych przez przyjęcie, braku udowodnienia okresów ubezpieczenia niezbędnego do przyznania świadczenia przedemerytalnego. Wskazując na tą okoliczność domagała się uchylenia zaskarżonego wyroku i uwzględnienia odwołania albo skierowania sprawy do ponownego rozpoznania. W uzasadnieniu apelacji nie zgodziła się ze stanowiskiem Sądu, że w sprawie nie ma zastosowania art. 5 k.c. W jej ocenie wątpliwości budzi nie zaliczenie okresów pobierania zasiłku dla bezrobotnych. Podkreśliła, że uchylenie decyzji przez Urząd Pracy nie powinno rodzić tak daleko idących skutków. Wskazała również na trudną sytuację zdrowotną i finansową.

Sąd Apelacyjny zważył:

Apelacja nie jest zasadna. Sąd odwoławczy w pełni podziela ustalenia i rozważania prawne Sądu pierwszej instancji. Wynika z nich, że wnioskodawczyni nie legitymuje się wymaganym 30 letnim stażem składkowym i nieskładkowym. Oznacza to, że nie spełnia warunków określonych w art. 2 ust 1 pkt 2 ustawy o świadczeniach przedemerytalnych. Argumenty wskazane w apelacji nie zmieniają tej oceny.

Z akt rentowych wynika, że za okres od dnia 1 stycznia 2002 r. do dnia 1 stycznia 2003 r. przyznano wnioskodawczyni prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy (na podstawie wyroku Sądu Okręgowego w Białymstoku z dnia 12 czerwca 2002 r. i wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 15 października 2002 r. W następnym okresie

wnioskodawczyni również na drodze sądowej była zmuszona do dochodzenia prawa do renty. Ostatecznie wyrokiem z dnia 11 maja 2004 r. Sąd Apelacyjny w Białymstoku zmienił decyzję organu rentowego i przyznał wnioskodawczyni prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy na okres od dnia 1 lutego 2003 r. do dnia 31 stycznia 2005 r. Pozwala to na stwierdzenie, że we wskazanych okresach wnioskodawczyni nie posiadała statusu osoby bezrobotnej.

Zgodnie z przepisem 2 ust 1 pkt ustawy o świadczeniach przedemerytalnych uprawniona powinna legitymować się okresem uprawniającym do emerytury w wymiarze 30 lat. Wymóg ten przekierowuje uwagę na art. 6 i 7 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. W art. 6 ust 1 pkt 22 wskazano, że okresem składkowym jest czas opłacania składek na ubezpieczenie społeczne w przepisach o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu. Zgodnie z art. 6 ust 1 pkt 9 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznym obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowemu podlegają osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są osobami pobierającymi zasiłek dla bezrobotnych. Z kolei według art. 2 ust 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy nie jest bezrobotną (mimo spełnienia pozostałych przesłanek) osoba, która nabyła prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy. Przepis art. 78 ust 1 tej ustawy stanowi, że w przypadku przyznania bezrobotnemu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, pobrany przez nią zasiłek dla bezrobotnych zalicza się na poczet przyznanego przez organ rentowy świadczenia rentowego. Kwoty te traktuje się jak świadczenia wypłacane w kwocie zaliczkowej w rozumieniu przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Przepis art. 78 ust 3 ustawy przewiduje, że organ rentowy przekazuje kwotę zaliczoną na poczet przyznanego świadczenia na rachunek bankowy Funduszu Pracy powiatowego urzędu pracy, który wypłacił zasiłek. Rozwiązanie to jest związane z tym, że wypłacony zasiłek dla bezrobotnych, wobec przyznania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, traktuje się jako świadczenie pobrane nienależnie (art. 76 ust 2 pkt 3 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy). Uwzględniając, że okres pobierania renty z tytułu niezdolności do pracy nie jest traktowany jako okres warunkujący prawo do emerytury (w rozumieniu art. 2 ust 1 pkt 2 ustawy o świadczeniach przedemerytalnych), staje się zrozumiałe, że okresy na które powołuje się wnioskodawczyni nie mogą zostać zaliczone do wymaganego 30 letniego stażu. Dlatego zarzut apelacji w tym zakresie nie jest trafny.

Wydaje się, że argumentację tą uznaje również apelująca, skoro powołuje się na art. 5 k.c. Rzecz w tym, że przepis ten nie ma zastosowania na gruncie prawa ubezpieczeń społecznych. W indywidualnych sporach między ubezpieczonym i organem rentowym art. 5 k.c. nie ma zastosowania. Wynika to z tego, że relacje zachodzące między ubezpieczonym i organem rentowym nie są regulowane przez przepisy prawa cywilnego (wyrok SA w Białymstoku z dnia 9 października 2013 r., III AUa 359/13, LEX nr 1386064). Stanowisko to uchodzi za oczywiste w orzecznictwie. Do złagodzenia rygorów prawa ubezpieczeń społecznych nie stosuje się ani art. 5 k.c., ani art. 8 k.p., bo przepisy prawa ubezpieczeń społecznych mają charakter przepisów prawa publicznego. (np. wyrok SN z dnia 16 czerwca 2011 r. III UK 214/10 LEX nr 1095955, wyrok SA w Łodzi z dnia 21 sierpnia 2013 r. III AUa 1772/12 LEX nr 1366109). Nie może również ubezpieczony zarzucać, iż został pozbawiony ochrony prawa do świadczenia przedemerytalnego skoro prawa do tego świadczenia nie nabył. Istotne jest przy tym, że warunki do nabycia tego prawa w Polsce statuują prawo krajowe polskie - bezwzględnie obowiązujące przepisy prawa ubezpieczeń społecznych (wyrok SA w Szczecinie z 9 stycznia 2013 r. III AUa 352/12 Lex nr 1286621, wyrok SA w (...) z dnia 29 kwietnia 2014 r., III AUa 683/13, LEX nr 1466757).

Dlatego zgodnie z przepisem art. 385 k.p.c. orzeczono jak w sentencji.